

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000475

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михальченко Олексій Анатолійович

2. Oleksii Mykhalchenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3389-9361

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.03

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління національним господарством

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-11-2025

Спеціальність за освітою: Маркетинг у виробничій сфері

Місце роботи здобувача: Приватний вищий навчальний заклад Університет новітніх технологій

Код за ЄДРПОУ: 24091786

Місцезнаходження: 01150

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.056.10

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад Університет новітніх технологій

Код за ЄДРПОУ: 24091786

Місцезнаходження: 01150

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.51.41, 06.52.25, 06.71.02

Тема дисертації:

1. Інституціонально-інноваційні трансформації авіаційно-космічного комплексу національної економіки
2. Institutional and innovative transformations of the aviation and space complex of the national economy

Реферат:

1. Основний результат дисертаційної роботи полягає у розробленні теоретико-методологічних положень, методичних основ і практичних рекомендацій щодо розбудови інституціонально-інноваційних трансформацій авіаційно-космічного комплексу національної економіки. У дисертації визначено інституціонально-інноваційні трансформації економічних відносин як об'єкт державного і ринкового регулювання; узагальнено еволюцію, класифікацію і види інституціонально-інноваційних трансформацій національної економіки та її транспортного комплексу; використано системний підхід до обґрунтування механізмів регулювання інституціонально-економічних трансформацій в національній економіці та її транспортного комплексу; формалізовано місце і роль авіаційно-космічного комплексу в системі трансформації національної економіки; ідентифіковано проблеми інституціонально-інноваційного розвитку авіаційно-космічного комплексу України; обґрунтовано концепцію удосконалення механізмів регулювання

інституціонально-інноваційного розвитку авіаційно-космічного комплексу; проведено узагальнення і критичну оцінку інституціонально-інноваційних індикаторів трансформації авіаційно-космічної промисловості; розроблено інноваційно-економічні механізми зростання виробничого потенціалу авіаційно-космічної промисловості; удосконалено інституціонально-економічні механізми зміцнення внутрішньої і зовнішньої конкурентоспроможності авіаційно-космічної промисловості; систематизовано інституціонально-інноваційні індикатори трансформації авіаційно-космічного транспорту та проведено їх критичну оцінку; ідентифіковано проблеми економічної трансформації науково-технічної інфраструктури авіаційно-космічного транспорту; розвинуто інституціонально-економічні механізми зміцнення внутрішньої і зовнішньої конкурентоспроможності авіаційно-космічного транспорту; обґрунтовано стратегічні засади регулювання інституціонально-інноваційних трансформацій авіаційно-космічного комплексу та механізми їх реалізації; удосконалено програмно-цільові механізми інтегративних трансформацій авіаційно-космічного комплексу та їх синергетичну оцінку; розроблено механізми комерціалізації інституціонально-інноваційних трансформацій авіаційно-космічного комплексу та їх бюджетної підтримки.

2. The main result of the dissertation work is the development of theoretical and methodological provisions, methodological foundations and practical recommendations for the development of institutional and innovative transformations of the aviation and space complex of the national economy. The dissertation defines institutional and innovative transformations of economic relations as an object of state and market regulation; summarizes the evolution, classification and types of institutional and innovative transformations of the national economy and its transport complex; uses a systematic approach to justifying the mechanisms for regulating institutional and economic transformations in the national economy and its transport complex; formalizes the place and role of the aerospace complex in the system of transformation of the national economy; identifies the problems of institutional and innovative development of the aerospace complex of Ukraine; substantiates the concept of improving the mechanisms for regulating the institutional and innovative development of the aerospace complex; summarizes and critically assesses institutional and innovative indicators of the transformation of the aerospace industry; develops innovative and economic mechanisms for increasing the production potential of the aerospace industry; improves institutional and economic mechanisms for strengthening the internal and external competitiveness of the aerospace industry; institutional and innovative indicators of the transformation of aviation and space transport were systematized and their critical assessment was conducted; problems of economic transformation of the scientific and technical infrastructure of aviation and space transport were identified; institutional and economic mechanisms for strengthening the internal and external competitiveness of aviation and space transport were developed; strategic principles for regulating institutional and innovative transformations of the aviation and space complex and mechanisms for their implementation were substantiated; program and target mechanisms for integrative transformations of the aviation and space complex and their synergistic assessment were improved; mechanisms for commercialization of institutional and innovative transformations of the aviation and space complex and their budgetary support were developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Михальченко О.А. Економіка транспорту та її трансформації в інституціональних координатах національних рахунків. «Фінансова, обліково-аналітична інформація і аудит в системі державного та

корпоративного менеджменту», Riga: "Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2022. С. 81-102

- 2. Kosova T., Smerichevskiy S., Yaroshevska O., Mykhalchenko O., Raicheva L. Organizational, financial, and informational restructuring in the system of demonopolization of the transport complex of Ukraine in the conditions of the knowledge economy. *Data-Centric Business and Applications. Modern Trends in Financial and Innovation. Data Processes 2024. Springer Nature Switzerland AG. Volume 1. pp. 1-20.*
- 3. Михальченко, О. А. Управління конкурентоспроможним потенціалом авіабудівних підприємств в умовах глобалізації. *Економічний аналіз. 2014. Том 18. № 2. С. 182-187.*
- 4. Михальченко О.А. Концептуальні підходи до формування конкурентоспроможного потенціалу авіапромислового підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці. 2015. Вип. 52. С. 123-135.*
- 5. Михальченко О.А. Концептуальні основи формування поняття «конкурентний потенціал авіапромислового підприємства». *Економічний часопис XXI. 2015. №9-10 (2). С. 48-51*
- 6. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А. Військова економіка авіаційно-космічного комплексу України як об'єкт інституціональних трансформацій. *Проблеми системного підходу в економіці. 2022. Вип. № 1 (87). С. 31-38.*
- 7. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А. Інституціонально-економічні механізми державного регулювання оборонної функції авіаційно-космічного комплексу України. *Вісник Одеського національного університету. 2022. Вип. 1(91). Том 27. С. 18-22.*
- 8. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А. Трансформація економіки космосу: регулювання, функцій, об'єкти, пріоритети. *Економічний простір. 2022. № 178. С. 17-23.*
- 9. Михальченко О.А. Державне регулювання розвитку економіки космічного транспорту: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2022. Вип. 52. С. 36-42.*
- 10. Михальченко О.А. Космічний туризм: еволюція розвитку та економіко-правові перспективи. *Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 67. С. 79-83.*
- 11. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А., Райчева Л.І. Проблеми і перспективи модернізації транспортного комплексу національної економіки. *Економіка та суспільство. 2022. Вип. 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-76>.*
- 12. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А., Райчева Л.І. Структурна політика відтворення в транспортному комплексі України та інноваційно-інвестиційні механізми її реалізації. *Економіка та держава. 2022. №7. С. 16-21.*
- 13. Kosova T., Smerichevskiy S., Tryfonova O., Mykhalchenko O., Raicheva L. Financial and credit support of market-oriented management of transport engineering enterprises. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu. 2023. С. 164-170.*
- 14. Михальченко О.А., Райчева Л.І. Державно-приватне партнерство як стратегічний інструмент розвитку транспортного комплексу України. *Вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023. Вип. 43. С. 51-57.*
- 15. Михальченко О.А., Райчева Л.І. Інституціональні трансформації транспортного комплексу України в умовах воєнного стану та стратегії його інноваційного відновлення. *Український економічний часопис. 2023. (2), 53-59*
- 16. Popelo O., Tuichynska S., Krasovska G., Kostyunik O., Raicheva L., Mykhalchenko O. The impact of the national economy digitalization on the efficiency of the logistics activities management of the enterprise in the conditions of intensifying international competition. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology. 15th January 2023. Vol.101. No 1. pp. 123-134*
- 17. Михальченко О.А. Митний статус авіаційного комплексу України та напрями його євроінтеграційної трансформації. *Проблеми системного підходу в економіці. 2023. Вип. № 1 (87). С. 31-38*
- 18. Михальченко О.А. Податкове регулювання і стимулювання розвитку авіаційного комплексу національної економіки. *Вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023. Вип. 47. С. 54-49.*

- 19. Smerichevskiy, S., Mykhalchenko, O., Poberezhna, Z., Kryvovyazyuk, I. (2023). Devising a systematic approach to the implementation of innovative technologies to provide the stability of transportation enterprises. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 3 (13 (123)), 6–18.
- 20. Михальченко О.А. Державна авіаційна служби України: інституціональна структура, роль та траєкторія розвитку. *Економічний простір*. 2023. Вип. № 186. С. 124–130
- 21. Kosova T., Smerichevskiy, S., Antypenko, N., Mykhalchenko, O., & Raicheva, L. (2023). Innovative and financial modernization of transportation system based on international technology transfer. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 5(13 (125)), 47–56
- 22. Михальченко О.А. Ретроспектива та стратегічні засади інституціонального розвитку аеропортів і аеродромів України. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*. 2023. Т. 28. Вип. 3(97). С. 16–21.
- 23. Smerichevska S., Poberezhna Z., Mykhalchenko O., Shtyk Y., Pokanevych Y. (2023). Modeling and evaluation of organizational and economic support for sustainable development of transport enterprises: innovative and ecological aspects. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4(51), 218–229.
- 24. Михальченко О.А. Ділова активність пасажирських авіакомпаній України та шляхи зростання їх інституціональної конкурентоспроможності. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2594/2512>
- 25. Михальченко О.А. Механізми регулювання ринку вантажних авіаційних перевезень та їх інституціональний розвиток. *Підприємництво та інновації*. 2023. Вип. 28. С. 14–21
- 26. Kosova T., Smerichevskiy S., Yaroshevska O., Mykhalchenko O. & Raicheva L. Budgetary stimulation mechanisms for the transport complex development of the national economy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2023, 5(52), 391–401.
- 27. Михальченко О.А., Райчева Л.І. Кредитне забезпечення розвитку підприємств транспортного комплексу національної економіки та його галузева диференціація. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. Вип. № 8. С. 108–112
- 28. Raicheva L., Mykhalchenko O., Pryimuk O., Voitsehovskiy V., Kaplunovska A., Vasylenko I. Factor influence on the multimodal delivery conditions of special categories of cargo in economic systems. *Journal of Interdisciplinary Research*. 2023. 13 Ad Alta, Issue 2, Special XXXVII, pp. 131–134
- 29. Михальченко О.А. Регіональні аеропорти в системі економічних трансформацій інфраструктури авіаційної галузі. *Науковий вісник ПУЕТ*. 2025. Вип. 2 (116). С. 55–63
- 30. Михальченко О.А. Інноваційно – інвестиційне забезпечення діяльності аеропортів в умовах трансформацій національної економіки. *Економіка. Фінанси. Право*. 2025. №3. С. 25–30
- 31. Михальченко О.А. Обґрунтування дефініції і складових інституціональних трансформацій національної економіки та авіаційно-космічного комплексу. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2025. №1. С. 12–19.
- 32. Smerichevskiy S., Poberezhna Z., Mykhalchenko O., Petrova Y. and Smilyanets V. Ensuring the sustainable development of the aviation enterprise in the context of forming innovative potential using digital technologies. *CEUR Workshop Proceedings*. 2025. Vol. 3732. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3732/paper14.pdf>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U103263; 0121U113066; 0123U104294; 0124U004032

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Беленкова Ольга Юріївна
2. Olha Bielienkova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1142-5237

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боняр Світлана Михайлівна
2. Svitlana M. Bonyar

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8910-7100

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний транспортний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070915

Місцезнаходження: вул. М. Омеляновича-Павленка, Київ, 01010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бугайко Дмитро Олександрович
2. Dmytro Buhaiko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3240-2501

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чорнодід Ігор Степанович

2. Igor S. Chornodid

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4464-2641

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Академія праці, соціальних відносин і туризму

Код за ЄДРПОУ: 04641405

Місцезнаходження: вул. Кільцева дорога, Київ, 03187, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чинчик Анатолій Анатолійович

2. Anatolii A. Chynchuk

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4017-4753

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жарінова Алла Георгіївна
2. Алла Г. Жарінова

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3959-1074

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколаєв Всеволод Петрович
2. Всеволод П. Ніколаєв

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0014-1340

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Беленкова Ольга Юріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Беленкова Ольга Юріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Титок Вікторія Вікторівна

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна